

เลขรับที่ น. ๒๖/๒๕๐๖

เรื่อง การทำไม้นอกประเภทหวงห้าม

กฎหมาย ระเบียบ พ.ร.ฎ. กำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕

พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๗

พ.ร.บ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๕

**ไม้ซึ่งไม่เป็นไม้หวงห้ามที่จะเป็นไม้หวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกากำหนด
ไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ หมายถึงไม้ที่ยังอยู่ในป่าในวันใช้พระราชกฤษฎีกาเท่านั้น**

ข้อเท็จจริงและปัญหา กรมป่าไม้หรือว่า ไม้นอกประเภทหวงห้ามซึ่งจะเป็นไม้หวงห้ามเมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ ใช้บังคับ ได้มีผู้ตัดฟันล้มลงคาตอยู่หรือรวมหมอนไว้อยู่นอกควบคุมแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะไปรับรองว่าเป็นไม้นอกประเภทหวงห้าม เว้นแต่เมื่อผู้นำไม้เคลื่อนที่ผ่านด่านป่าไม้ด่านแรก จะต้องให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบและออกใบเบิกทางให้ แต่เมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ ใช้บังคับแล้ว จึงจะถือว่าผู้ทำหรือผู้นำเคลื่อนที่หรือครอบครองหรือทำการแปรรูปไม้นั้น เป็นผู้ทำหรือนำเคลื่อนที่หรือครอบครองหรือทำการแปรรูปไม้หวงห้าม ซึ่งจะต้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป ถ้าผู้ใดอ้างว่าได้ทำหรือนำเคลื่อนที่หรือครอบครองหรือทำการแปรรูปก่อนที่พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ ใช้บังคับผู้นั้นต้องพิสูจน์ ถ้าพิสูจน์ไม่ได้ก็ต้องถูกดำเนินคดี และหากการดำเนินคดีไม่เป็นผล เจ้าหน้าที่จะต้องเรียกเก็บค่าภาคหลวง หรือค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่า จึงจะปล่อยและคืนไม้ให้แก่ผู้นั้นไป ทั้งนี้ จะเป็นการชอบด้วยเหตุและหลักกฎหมายประการใดหรือไม่หรือควรปฏิบัติอย่างไร

คำวินิจฉัย ตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ไม้สักและไม่ยางทั่วไปในราชอาณาจักรไม่ว่าจะขึ้นอยู่ที่ใด เป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ไม้อื่นในป่าจะเป็นไม้หวงห้ามประเภทใดได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา” นั้น หมายความว่า ไม้สักไม่ยางไม่ว่าจะขึ้นอยู่ในป่าหรือไม่ใช่ในป่าเป็นไม้หวงห้ามโดยกฎหมายบัญญัติไว้เป็นเด็ดขาด ส่วนไม้อื่นๆ ^{๔๕}ขึ้นอยู่ในป่า ถ้าจะให้ เป็นไม้หวงห้ามเมื่อใด ต้องออกเป็นพระราชกฤษฎีกา

เมื่อการตีความตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังนี้ ไม้ยางชนิดซึ่งแต่ก่อนไม่เป็นไม้หวงห้ามแต่จะกลายเป็นไม้หวงห้ามขึ้นเมื่อใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ นั้น เห็นว่าหมายเฉพาะถึง ไม้ที่ขึ้นอยู่ในป่า ในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเท่านั้น ไม้ที่ขึ้นอยู่ในป่าแต่ได้ถูกตัดลงก่อนวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ย่อมสิ้นสภาพความเป็นไม้ที่ขึ้นอยู่ในป่าเสียแล้วพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวหาบังคับไปถึงไม้ โดยเหตุนี้ ไม้เหล่านั้นจึงยังคงเป็นไม้นอกประเภทหวงห้ามอยู่ตามเดิม และผลแห่งการเป็นไม้นอกประเภทหวงห้ามนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะไปตรวจสอบรับรองว่า เป็นไม้ที่ทำก่อนวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ และผู้ทำหรือนำเคลื่อนที่หรือครอบครองหรือทำการแปรรูปซึ่งไม้นั้นก็หาจำเป็นต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายป่าไม้อย่างเช่นไม้หวงห้ามไม้

การพิสูจน์ว่า ไม้ใดเป็นไม้หวงห้ามหรือไม่ ย่อมตกเป็นหน้าที่ของผู้กล่าวหา ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเป็นไม้หวงห้ามแล้ว ผู้ที่มีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูปก็จะต้องพิสูจน์ว่าได้ไม้นั้นมาโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นจึงจะไม่มีผิด (พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๖๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๒)

ส่วนการจะเรียกเก็บค่าภาคหลวง หรือค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าสำหรับไม้ที่
เจ้าหน้าที่ยึดไว้ นั้น ก็ย่อมขึ้นอยู่กับประเภทของไม้ ถ้าไม้ นั้นเป็น ไม้ นอกประเภทหวงห้ามแล้ว
การจะยึดไม้เพื่อให้เขาเสียค่าภาคหลวง หรือค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าย่อมเป็นการมิชอบ
เพราะไม้ นั้นไม่ต้องเสียค่าภาคหลวง หรือค่าภาคหลวงหรือค่าบำรุงป่าแต่อย่างใด (พระราชบัญญัติ
ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๙,๕๘ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๑๕
พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๖) ดังนั้น เจ้าหน้าที่ต้องคืนไม้ให้แก่
เขาไป.